

23.03.2016Zmiana czasu na letni

Autor : Albin Czubla
Opublikowane przez : Adam Żeberkiewicz

Nadszedł czas letni

W nocy z soboty na niedzielę (z 26 na 27 marca), w Święta Wielkanocne, przesunęliśmy wskazówki zegara z godziny 2:00 w nocy na godzinę 3:00, tym samym przechodząc na czas letni środkowoeuropejski.

Czas letni środkowoeuropejski, zwiększony o dwie godziny w stosunku do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL), jest czasem urzędowym obowiązującym w Polsce w okresie od jego wprowadzenia w porze wiosennej (zawsze w ostatnią niedzielę marca) do odwołania w porze jesiennej (zawsze w ostatnią niedzielę października). Czasem urzędowym obowiązującym w Polsce w okresie zwykłym, jest czas środkowoeuropejski (zwany też czasem zimowym, zwykłym lub naturalnym, właściwym dla polskiej, środkowoeuropejskiej strefy czasowej), zwiększony o jedną godzinę w stosunku do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL).

GUM na straży czasu

Kwestie związane z czasem urzędowym obowiązującym w Polsce reguluje Ustawa o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z 2003 roku. Zgodnie z przepisami tej ustawy organem uprawnionym do utrzymywania czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) oraz rozpowszechniania sygnałów tych czasów jest Prezes Głównego Urzędu Miar. Zadanie to realizuje Laboratorium Czasu i Częstotliwości GUM generując polską atomową skalę czasu UTC(PL) i wyznaczając czas urzędowy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Ta sama ustawa upoważnia Prezesa Rady Ministrów do wprowadzania i odwoływania czasu letniego w Polsce. Obecnie zmiany czasu reguluje rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2012 w sprawie wprowadzenia i odwołania czasu letniego środkowoeuropejskiego w latach 2012-2016.

Terminy wprowadzania i odwoływania czasu letniego, jakkolwiek ustala Prezes Rady Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa wyżej, to wynikają one wprost z Dyrektywy 2000/84/WE w sprawie ustaleń dotyczących czasu letniego.

Dlaczego zmieniamy czas?

Ewentualne zmiany i rezygnacja z wprowadzania czasu letniego wymagałyby zmian ustawodawczych. Powinny one jednak być poprzedzone wieloaspektowymi badaniami nad skutkami wprowadzania czasu letniego i powrotu do czasu zwykłego, bo choć zmiana czasu na czas letni jest podyktowana przede wszystkim oszczędnością wynikającą z efektywniejszego wykorzystania światła słonecznego, to od początku wprowadzania czasu letniego i przy przechodzeniu na czas zimowy, wokół tych zmian toczyły się liczne dyskusje - jedni entuzjastycznie mówili o korzyściach wynikających ze zmiany czasu, inni podkreślali szkody wynikające z takich decyzji. Polemiki na temat sensowności przesuwania zegarów wciąż trwają, zarówno w Polsce, jak i we wszystkich krajach, gdzie jest wprowadzana taka zmiana.

Sprawą zajęła się także Komisja Europejska. W [swoim komunikacie z 2007 r. w sprawie ustaleń dotyczących czasu letniego](#) zaprezentowała wyniki pogłębionej analizy dotyczącej skutków wprowadzenia czasu letniego. W dokumencie można

znaleźć opinie państw członkowskich na temat istniejącego systemu, skutki dla najbardziej zainteresowanych sektorów gospodarki czy też wyniki badań udostępnionych przez kraje członkowskie.

Głównym celem stosowanej również w Polsce zmiany czasu nie jest tylko, jak się powszechnie sądzi, oszczędność energii elektrycznej. Chodzi przede wszystkim o bardziej efektywne wykorzystanie światła dziennego z punktu widzenia społecznego i gospodarczego, a także zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych i rowerzystów w okresie zmierzchu. Latem standardowy czas geograficzny jest przesuwany o godzinę do przodu (zachód słońca następuje godzinę później), więc czas aktywności człowieka jest lepiej dopasowany do godzin, w których jest najwięcej światła słonecznego. Większa ilość słońca popołudniami jest korzystna m.in. z punktu widzenia sprzedaży, uprawiania sportów, wypoczynku i innych czynności wykonywanych zazwyczaj po godzinach pracy przez dorosłych i po godzinach spędzanych w szkole przez dzieci. Jesienią czas lokalny przesuwany jest o godzinę do tyłu, tak więc zrównuje się z czasem geograficznym. Polska gospodarka i życie społeczne dostosowane są do określonych godzin wschodu i zachodu słońca, co ma szczególne znaczenie w okresach zimowych. Nieprzypadkowo większość urzędów, szkół czy przedsiębiorstw rozpoczyna pracę około godziny 8:00. Utrzymanie czasu letniego zimą oznaczałoby, że o godzinie 8:30, a nawet 9:00 rano, przed którą większość ludzi rozpoczyna swoją aktywność, nadal byłoby jeszcze ciemno. Taka zmiana wymagałaby poważnego przemodelowania podstaw życia społecznego, np. godzin rozpoczynania pracy, czy nauki.

Z analizy Komunikatu Komisji wynika, że brak jest sprawdzonych i zweryfikowanych informacji o negatywnym wpływie wprowadzenia czasu letniego zarówno na sektor energetyczny, jak również ruch drogowy, kolejowy, lotniczy, żeglugę śródlądową czy komunikację publiczną.

Mówi się też o wpływie zmiany czasu na organizm człowieka, który musi się do tej zmiany przystosowywać i w kwietniu i w październiku. Jednak zdaniem ekspertów, większość odczuwanych wtedy zaburzeń nie trwa długo i nie zagraża zdrowiu.

Z historii zmian czasu

Początki historii wprowadzania czasu letniego przypadają na okres I wojny światowej, kiedy to Niemcy, jako pionierzy, zaczęli stosować zmiany czasu. Dokładnie pierwsza zmiana nastąpiła 30 kwietnia 1916 r., chociaż nad korzyściami efektywnego wykorzystania światła słonecznego zastanawiał się już dużo wcześniej, bo w XVII wieku, Benjamin Franklin.

Kolejnym państwem, które wprowadziło zmianę czasu była Wielka Brytania, a następnie zmianę tę wprowadzono w większości krajów europejskich. W Rosji przejście na czas letni wprowadzono w 1917 r., a Stany Zjednoczone pierwszy raz

wprowadziły letni czas w 1918 r., a potem ponownie podczas drugiej wojny światowej.

W Polsce pierwsze zmiany czasu były wprowadzane w okresie między I a II wojną światową, potem podczas okupacji hitlerowskiej, a następnie w latach 1946–1949, 1957–1964 oraz od roku 1977 do chwili obecnej.

Wprowadzanie czasu letniego, a następnie jego odwoływanie, stosuje się obecnie w około 70 krajach na całym świecie (w tym w USA, Kanadzie, Australii). „Podwójny czas” - letni i zimowy - obowiązuje prawie we wszystkich europejskich krajach, z wyjątkiem Islandii.

Zegar atomowy w Laboratorium Czasu i Częstotliwości: atomowe zegary czasu w GUM mierzą czas z dokładnością do 1 sekundy na 2-3 miliony lat.